

Pismo Okólne nr 1/2024
Komendanta Straży Miejskiej w Bydgoszczy
z dnia 14 sierpnia 2024 roku

w sprawie wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w Straży Miejskiej w Bydgoszczy

Na podstawie § 7 Regulaminu Straży Miejskiej w Bydgoszczy stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXI/527/20 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 26 lutego 2020 roku w związku z art. 22b pkt 2 ustawy z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024r. poz. 560) zarządza się, co następuje:

§ 1
Wprowadzenie

Niniejsze pismo okólne określa standardy w zakresie ochrony małoletnich opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi nowelizacją ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich obowiązujące w Straży Miejskiej w Bydgoszczy.

§ 2
Słowniczek terminów i definicje

1. Ilekroć mowa o:

- 1) **Ustawie** - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024r. poz. 560);
- 2) **Straży** – oznacza to Straż Miejską w Bydgoszczy,
- 3) **Komendancie** oznacza to Komendanta Straży Miejskiej w Bydgoszczy,
- 4) **Strażniku** – oznacza to funkcjonariusza Straży Miejskiej w Bydgoszczy, w którego zakres obowiązków służbowych wchodzi lub któremu powierzono zadania związane z prowadzeniem działań profilaktycznych lub innych działań, w których biorą udział małoletni,
- 5) **Pracowniku** – oznacza to osobę zatrudnioną w Straży Miejskiej w Bydgoszczy, niebędącą funkcjonariuszem, w którego zakres obowiązków służbowych wchodzi lub któremu powierzono zadania związane z prowadzeniem działań profilaktycznych lub innych działań, w których biorą udział małoletni,
- 6) **Działaniach profilaktycznych** – należy przez to rozumieć działania skierowane do małoletnich, mające na celu:
 - a) zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi negatywnych zjawisk,
 - b) promowanie alternatywnych wzorców zachowań w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować,
 - c) nauczanie zasad unikania zagrożeń oraz przedstawianie przepisów obowiązującego prawa poprzez szeroko rozumianą edukację dzieci, młodzieży, w tym edukacji bezpiecznych zachowań w zakresie samoobrony, pomocy przedmedycznej itp.,
- 7) **Małoletnich, osobie małoletniej** – oznacza to osobę, która nie ukończyła 18 roku życia.

2. Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że krzywdzeniem jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości, a także każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i zakłócają ich optymalny rozwój. Wyróżnia się następujące, podstawowe formy krzywdzenia:

- 1) **Przemoc fizyczna wobec dziecka** - jest to działanie bądź zaniechanie wskutek którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za dziecko, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. O przemoc fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się.
- 2) **Przemoc psychiczna wobec dziecka** - jest to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której dziecko ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:
 - a) niedostępność emocjonalną,
 - b) zaniedbywanie emocjonalne,
 - c) relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
 - d) nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
 - e) niedostrzeżenie lub nieuznawanie indywidualności dziecka,
 - f) niedostrzeżenie lub nieuznawanie granic psychicznych między dzieckiem a osobą odpowiedzialną,
 - g) nieodpowiednią socjalizację, demoralizację,
 - h) sytuację, w których dziecko jest świadkiem przemocy.
- 3) **Przemoc seksualna wobec dziecka (wykorzystywanie seksualne dziecka)** - jest to angażowanie dziecka przez osobę dorosłą lub inne dziecko w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, *grooming* - strategie nieseksualnego uwodzenia dziecka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie dziecka, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku dzieci mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inne dziecko) a wykorzystywanym (dziecko) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego dzieci zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności dziecka na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny

obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Szczególne zagrożenie wyzyskiem seksualnym ma miejsce podczas kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy zarówno samych dzieci, jak i opiekunów tych dzieci, mogących paść ofiarą wyzysku.

- 4) **Zaniedbywanie dziecka** - jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb dziecka. Może przyjmować formę nierespektowania praw dziecka, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania dziecka dochodzi w relacjach dziecka z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.
- 5) **Przemoc rówieśnicza** (nękanie rówieśnicze, *bullying*) – ma miejsce gdy dziecko doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje:
 - a) przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
 - b) przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),
 - c) przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
 - d) przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów),
 - e) cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
 - f) wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,
 - g) przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami (*źródło: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich>*).

§ 3

Naczelną zasadą działań

Naczelną zasadą wszelkich działań podejmowanych przez strażników (pracowników) jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Strażnik (pracownik) traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby, zawsze działając w granicach obowiązującego prawa.

§ 4

Weryfikacja strażników (pracowników)

1. Przed nawiązaniem z osobą nowo zatrudnianą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem Strażnika (pracownika) do prowadzenia działań profilaktycznych Komendant jest zobowiązany do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec pracownika lub strażnika postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo przeciwko małoletniemu Komendant Straży niezwłocznie odsuwa taką osobę od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.
3. Informację, o której mowa w ust.1, w imieniu Komendanta uzyskuje wyznaczony pracownik Referatu Organizacji Kadr i Szkolenia. Dokumenty z tej czynności są przechowywane w aktach osobowych.

§ 5

Zasady bezpiecznych relacji

1. Mając na uwadze zasadę określoną w § 3 strażnik (pracownik) uważnie wysłuchuje małoletniego i stara się mu udzielić rzetelnej odpowiedzi dostosowanej do jego wieku, nie zawstydzia małoletniego, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża, nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja np. ostrzeżenie przed niebezpieczeństwem.
2. W przypadku konieczności rozmowy indywidualnej z małoletnim strażnik (pracownik) zapewnia odpowiednie warunki oraz asystę innego strażnika (pracownika) albo, jeśli to możliwe, prawnego opiekuna nieletniego.
3. Strażnikowi (pracownikowi) nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który mogłyby zostać niewłaściwie zinterpretowany.
4. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie (z zastrzeżeniem ust. 6 lit. d).
5. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny strażnika (pracownika) z małoletnim, wyłącznie przy:
 - a) udziale w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa edukacyjna, zawody sportowe, zajęcia sportowe itp.),
 - b) udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej,
 - c) pomocy małoletniemu w przemieszczaniu się, w sytuacji zagrożenia (wypadek), w których pomoc dorosłego jest niezbędna (np. przeniesienie małoletniego, podprowadzenie trzymając za rękę, opieka nad małoletnim w przypadku zagubienia, itp.),
 - d) zapobieganiu przestępczości, wykrywaniu i ściganiu czynów zabronionych, a także ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom.

§ 6

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

1. Straż, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego oraz jego danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Upublicznienie przez strażnika (pracownika) wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego. W tym celu strażnik jest zobowiązany do stosowania przyjętych w straży procedur wynikających z polityki ochrony danych osobowych stosowanych w jednostce.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
4. Strażnik (pracownik) nie kontaktuje się prywatnymi kanałami komunikacji z małoletnim.

§ 7

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego

1. Strażnik (pracownik) zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego.
2. W przypadku, gdy wobec małoletniego zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa na jego szkodę strażnik (pracownik) przekazuje informację dyżurnemu straży.
3. W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego jest zagrożone np. małoletni jest pod wpływem alkoholu lub innych podobnie działających środków należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie właściwe służby poprzez dyżurnego straży.
4. W sytuacji powzięcia przez strażnika informacji o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego na terenie placówki oświatowo – wychowawczej lub osobistym stwierdzeniu takiego faktu, zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym dyrektora placówki i dyżurnego straży, który uruchamia właściwe podmioty do podjęcia dalszych czynności.
5. W przypadkach określonych w ust. 2-4 strażnik (pracownik) zapewnia bezpieczeństwo małoletniemu do czasu przybycia opiekunów lub odpowiednich służb.
6. Strażnik posiadający informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, jest zobowiązany do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane drogą służbową.
7. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się notatkę urzędową, która drogą służbową trafia do osoby określonej w § 9 ust. 2.

§ 8

Zasady dostępu do internetu

W trakcie realizacji działań profilaktycznych Straż Miejska w Bydgoszczy nie umożliwia dostępu do internetu osobom małoletnim. Straż nie bierze odpowiedzialności za zabezpieczenie prywatnych urządzeń elektronicznych małoletnich.

§ 9

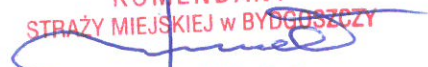
Monitorowanie standardów

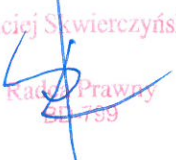
1. Komendant zobowiązany jest co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.
2. Osobą odpowiedzialną oraz sprawującą bieżący nadzór nad realizacją niniejszych standardów w Straży Miejskiej w Bydgoszczy jest kierownik Referat Profilaktyki, który w szczególności:
 - a) monitoruje realizację standardów w Straży,
 - b) opracowuje okresową ocenę standardów,
 - c) koordynuje zmiany w standardach i reaguje na ich naruszenia,
 - d) prowadzi rejestr zgłoszeń, określony w załączniku nr 1 do niniejszego Pisma Okólnego,
 - e) zbiera wszelkie uwagi, proponowane zmiany obowiązujących w Straży uregulowań, a także zgłaszanych incydentów naruszenia standardów,
 - f) prowadzi niezbędną dokumentację i przedkłada ją przełożonemu.
3. Strażnicy, wykonując swoje zadania mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w standardach oraz zgłaszać incydenty naruszania standardów.
4. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszania standardów Kierownik Referatu Profilaktyki niezwłocznie przekazuje Komendantowi.
5. Każdy strażnik (pracownik) realizujący działania profilaktyczne pisemnie potwierdza zapoznanie się ze standardami i składa oświadczenie określone w załączniku nr 2 do niniejszego Pisma Okólnego. Oświadczenie przechowuje się w aktach osobowych.

§ 10

Przepisy końcowe

1. Każdy strażnik (pracownik) ma obowiązek zapoznać się z niniejszymi standardami przestrzegać je w pełnym zakresie. Fakt ten potwierdza złożeniem podpisu na karcie zapoznania, która stanowi załącznik nr 4 do niniejszego Pisma Okólnego.
2. W przypadku zatrudnienia nowego strażnika (pracownika), wyznaczony pracownik Referatu Organizacji Kadr i Szkolenia pobiera od niego oświadczenie, określone w załączniku nr 2 i włącza je do akt osobowych.
3. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym i podlegają publikacji na stronie internetowej Straży oraz stronie BIP Straży Miejskiej w Bydgoszczy.
4. Ważne telefony i adresy, pod którymi małoletni i dorośli mogą otrzymać informacje i wsparcie stanowi załącznik nr 3 do niniejszego pisma okólnego.
5. Pismo Okólne wchodzi w życie z dniem podpisania.

KOMENDANT
STRAŻY MIEJSKIEJ w BYDGOSZCZY

mgr Jacek Anhalt

Maciej Skwierczyński
Rada Prawny
45 759

Z-CA KOMENDANTA
Straży Miejskiej w Bydgoszczy

mgr Jarosław Wolski

Z-CA KOMENDANTA
Straży Miejskiej w Bydgoszczy

mgr Michał Kempinski

**Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi
w Straży Miejskiej w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia.....

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko, jednostka)

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana(-y)

..... pracownik Straży
Miejskiej w Bydgoszczy oświadczam, iż w całości zapoznałam (-em) się ze standardami
ochrony małoletnich, obowiązujących w Straży Miejskiej w Bydgoszczy, i zobowiązuję się
do ich przestrzegania oraz stosowania.

.....
(czytelny podpis)

**Ważne telefony i adresy, pod którymi małoletni i dorośli
mogą otrzymać informacje i wsparcie**

Instytucje i organizacje na terenie Bydgoszczy świadczące pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie:

L.P.	Nazwa instytucji	Adres instytucji	Numer telefonu
1.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	ul. Toruńska 272	52 375-33-82
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Ogrodowa 9	52 325 44 10
		Fordon ul. J. Porazińskiej 9	52 343 66 44
3.	MOPS- dział wsparcia rodziny i asysty rodzinnej	ul. Toruńska 272	52 330 12 68
4.	Komenda Miejska Policji w Bydgoszczy	Chodkiewicza 32	52 475 12 50
		Fordon ul. Wyzwolenia 122	52 525 58 59
5.	Hostel dla ofiar przemocy w rodzinie	ul. Dunikowskiego 2	52 361 12 49
6.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Bydgoszczy	ul. Jana III Sobieskiego 10	52 322 52 06
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Bydgoszczy	ul. Gawędy 5 (Fordon)	52 322 80 32
8.	Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki "BORPA"	ul. Bernarda Śliwińskiego 12	52 375 54 05
		Fordon - ul. J. Porazińskiej 9	52 344 52 82
9.	Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy	ul. Sułkowskiego 58A	52 372 11 82
10.	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	ul. Sułkowskiego 58A	52 372 13 40
11.	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	ul. Sułkowskiego 58A	52 372 18 81
12.	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	ul. Karłowicza	52 321 35 00
13.	Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Bydgoszczy	ul. Połczyńska 3	664 664 377

